

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/181/2020
Identifikačné číslo spisu: 1517217417
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1517217417.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne SPP - distribúcia, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 44/b, IČO: 35 910 739, proti žalovanej L. U., bývajúcej v F., T. U. U.K. XXX/X, zastúpenej JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., advokátom v Bratislave, Koreničova 2, o zaplatenie 14 696,47 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 50 C 58/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. marca 2020 sp. zn. 6 Co 22/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. marca 2020 sp. zn. 6 Co 22/2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 12. novembra 2019 č. k. 50 C 58/2017 - 450 I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2 498,68 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 2 498,68 eur od 1. júla 2016 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; II. žalobu vo zvyšku zamietol; III. priznal žalovanej voči žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 66 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 76 ods. 11, § 82 ods. 2, 3, 4 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o energetike“), § 420 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 15 ods. 7 písm. d/ zákona č. 142/2000 Z.z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o metrológii“) a § 17 ods. 3 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že žalovaná ako odberateľ odoberala na odbernom mieste T. L. na adrese H. X, F., od presne nezisteného času až do 16. mája 2016 zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktoré porušenie bolo zistené kontrolou odberného miesta dňa 12. mája 2016. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, uvedená kontrola bola vykonaná z dôvodu, že spotreba zemného plynu na danom odbernom mieste nezodpovedala veľkosti objektu a súčasne od montáže plynomera 24. apríla 2007 až do kontroly 12. mája 2016 vykazovala kolísanie, keď z pôvodnej spotreby okolo 25 000 m³ došlo v rokoch 2011 - 2012 k výraznému zníženiu na 8 408 m³, následne sa pohybovala spotreba okolo 11 000 m³ a opäť v roku

2014 - 2015 došlo k výraznému zníženiu na 4 667 m³, pričom plynomer Rombach J. XXXXXXXXXBYBXX, ktorý sa nachádzal v plynomerni, bol zdemontovaný a odoslaný na preskúmanie znalcovi z odboru Mechanoskopia K. T. N., ktorý vo svojom znaleckom posudku č. 367/PL-2016 z 9. júna 2016 potvrdil porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za preukázané protiprávne konanie žalovanej, ktorá v žalovanom období od 19. októbra 2015 do 12. mája 2016 reálne odoberala plyn s meradlom s neoriginálnymi zabezpečovacími prostriedkami (olovenými plombami) proti neoprávnenej manipulácii, avšak skutočné množstvo plynu nie je možné zistiť, pretože údaj na meradle s porušenou plombou je neplatným údajom o spotrebe plynu. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že výška fiktívnej škody podľa vyhlášky č. 449/2012 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška č. 449/2012 Z.z.“) nemôže narušiť rovnováhu medzi legitímnym záujmom distribútora plynu na náhrade skutočnej škody a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa natoľko v jeho neprospech, že pôjde o neprimeraný zásah do jeho majetkových práv. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že vykonávací predpis, t. j. vyhlášku č. 449/2012 Z.z., nemožno aplikovať alebo ho možno aplikovať iba čiastočne v prípade, ak by výpočet náhrady škody podľa tejto vyhlášky nezabezpečoval iba naplnenie kompenzačného princípu, ale došlo by ním k akejsi nadkompenzácii poškodeného, či k určitej forme sankcie neoprávneného odberateľa, nakoľko náhrada škody nemá sankčnú povahu a jej funkciou nie je poškodeného akokoľvek obohatiť. Pri výpočte výšky náhrady škody súd prvej inštancie dal prednosť takému spôsobu tohto výpočtu, ktorý bude bližšie realite v tom zmysle, že zohľadní históriu spotreby plynu žalovanou, a keďže v danom prípade bolo možné vyčísliť predchádzajúcu spotrebu plynu žalovanou, ktorá je na základe listinných dôkazov vo výške 2 498,68 eur, konajúci súd v tejto časti žalobe vyhovel a vo zvyšku ju zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 4. marca 2020 sp. zn. 6 Co 22/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá (výrok II.) podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia si odvolací súd osvojil odôvodnenie súdu prvej inštancie a na potvrdenie správnosti rozsudku a v súvislosti s odvolacími dôvodmi uviedol, že je neobhájiteľný postup žalobkyne, podľa ktorého by žalovaná mala zaplatiť z titulu náhrady škody sumu rovnajúcu sa cene za odobratie 52 616,80 m³ plynu za žalované obdobie od 19. októbra 2015 do 12. mája 2016, keď v predchádzajúcich obdobiach žalovaná odoberala rádovo nižšie množstvo plynu. Ako ďalej odvolací súd uviedol, uplatnenie občianskoprávneho inštitútu náhrady škody je založené na náhrade skutočnej škody, pretože náhrada škody plní kompenzačnú a nie sankčnú funkciu. Preto bol odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri výpočte výšky škody vychádzal z toho, že v období od 18. októbra 2007 do 18. októbra 2015 priemerná denná spotreba žalovanej predstavovala 44,09 m³ plynu, čo za obdobie od 19. októbra 2015 do 12. mája 2016 predstavuje spolu 9 126,63 m³ plynu (44,09 m³ x 207 dní = 9 126,63 m³) a cena tohto množstva plynu predstavuje 2 498,68 eur, pričom zdôraznil, že škoda v tejto výške sa približuje skutočnej škode, ktorá vznikla žalobkyni z dôvodu neoprávneného odberu plynu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Ako dovolateľka namietala, výšku skutočnej škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu nie je možné určiť použitím spriemerovaných hodnôt o spotrebách plynu v minulosti, keďže spotreba plynu v minulosti sa nerovná spotrebe plynu v rozhodnom období a spriemerovaný údaj o minulých spotrebách nepredstavuje údaj o presnom množstve plynu, ktoré bolo odobraté v rozhodnom období. Dovolateľka zdôraznila, že v konaní bolo preukázané, že žalovaná odoberala plyn meradlom, na ktorom boli neoriginálne plomby, pričom takýto typ porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii umožňuje manipulovať s počítadlom meradla a ovplyvňovať stav meradla, a preto nie je možné určiť skutočné množstvo plynu, ktoré bolo odobraté, a je na mieste jeho určenie pomocou náhradnej metodiky

stanovenej vyhláškou č. 449/2012 Z.z. V prípade, ako dovolateľka uviedla, ak by mal odberateľ, ktorý odoberal plyn s falošnou plombou, zaplatiť priemernú spotrebu, akú mal na odbernom mieste v minulosti, nemalo by zabezpečenie plynomeru ako určeného meradla plombami žiadny význam. Preto bola dovolateľka toho názoru, že celková výška škody vyčíslená pomocou náhradnej metodiky stanovenej predmetnou vyhláškou je správna, nakoľko sa plne rešpektuje kompenzačný princíp náhrady škody, keďže sa pri určení množstva odobratého plynu zohľadňuje existencia konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa na odbernom mieste, ich skutočná hodinová spotreba a vyhláškou predpokladaná doba ich prevádzky, určená s ohľadom na spôsob využívania nehnuteľnosti, v akej k odberu plynu dochádzalo. Dovolateľka zároveň dala do pozornosti závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 5 Obdo 32/2018 (R 45/2019), 3 Obdo 49/2018 a 3 Obdo 49/2019, a konštatovala, že pri vyčíslení škody je potrebné použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu bola toho názoru, že inštitút náhrady škody musí tvoriť kompenzačnú funkciu, pričom účelom škody je reparácia a náhrada ujmy poškodenej osobe s tým, že sa musí uhrádzať skutočná škoda a pokiaľ jej výšku nie je možné jednoznačne určiť, musí byť určená tak, aby na základe zistených skutočností existoval dôvodný predpoklad, že jej výška sa čo najviac približuje výške škody skutočnej. Z týchto dôvodov považovala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za správne a navrhla dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. V zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

9. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa považuje ako nesprávne právne posúdenú otázku týkajúcu sa spôsobu vyčíslenia výšky škody určením množstva odobratého plynu pri súčasnej nemožnosti zistenia reálneho množstva odobratého plynu za rozhodné obdobie konštatujúc, že pri vyčíslení škody je potrebné použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, pričom záver súdov o výpočte výšky škody približujúcej sa bližšie realite zohľadnením histórie predchádzajúcej spotreby plynu žalovanou považovala za nesprávny.

10. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421

ods. 1 C.s.p.) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

11. Predmetnou otázkou (viď vyššie bod 9.) sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutiach sp. zn. 5 Obdo 32/2018 (R 45/2019), 3 Obdo 49/2018 a 3 Obdo 49/2019, ktoré treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

12. V rozhodnutí z 29. novembra 2018 sp. zn. 5 Obdo 32/2018, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod por. č. 45/2019, najvyšší súd vyslovil záver, ktorého právna veta znie: „Pri neoprávnenom odbere plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, škoda vzniká samotným odberom plynu. Údaje z takéhoto meradla nie sú objektívnym a spoľahlivým podkladom pre vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto treba pri jej vyčíslení použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom.“

13. V rozhodnutí z 13. júna 2019 sp. zn. 3 Obdo 49/2018 najvyšší súd v bode 22. a 25. tohto rozhodnutia vyslovil záver, že pre určenie výšky vzniknutej škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa ustanovenia § 59 ods. 2 zákona o energetike je nevyhnutné poznať presné množstvo takto odobratého plynu, ktoré je možné určiť len určeným meradlom s platným overením, na ktorom nie je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Ak bolo na určenom meradle plynu zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii porušené, nie je možné použiť pri určení výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu namerané hodnoty odobratého plynu, a to bez ohľadu na to, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu. Pre určenie skutočného množstva neoprávnene odobratého plynu nemožno považovať za objektívny a spoľahlivý podklad pre určenie skutočne vzniknutej škody v zmysle § 59 ods. 3 zákona o energetike údaj o spotrebe plynu za predchádzajúce, prípadne nasledujúce obdobie, nakoľko takýto údaj o spotrebe nepreukazuje množstvo skutočne neoprávnene odobratého plynu za rozhodné obdobie. Výška skutočne vzniknutej škody sa v tomto prípade určí spôsobom predpokladaným v ustanovení § 59 ods. 3 druhá časť vety zákona o energetike, a to výpočtom škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu na základe Vyhlášky č. 155/2005 Z.z.

14. Na vyššie uvedených právnych záveroch zotrval najvyšší súd aj v rozhodnutí z 26. septembra 2019 sp. zn. 3 Obdo 49/2019 s vysloveným záverom o potrebe výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu aplikovaním Vyhlášky č. 155/2005 Z.z.

15. Vyššie citované právne závery pod bodmi 12., 13. a 14. sú podľa právneho názoru dovolacieho súdu plne aplikovateľné aj na rozhodovanú vec.

16. V prejednávanej veci odvolací súd bol toho názoru, že výška fiktívnej škody podľa vyhlášky č. 449/2012 Z.z. spôsobuje neprimeraný zásah do majetkových práv neoprávneného odberateľa plynu, a preto dal prednosť takému spôsobu tohto výpočtu, ktorý bude bližšie realite v tom zmysle, že zohľadnil históriu prechádzajúcej spotreby plynu žalovanou, a to aj napriek skutočnosti, že nie je možné zistiť počiatok neoprávneného odberu, t. j. kedy došlo k narušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (olovených plomb) predmetného meracieho zariadenia - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd preto vzhľadom na vyššie uvedené závery konštatuje, že uvedený právny názor odvolacieho súdu o spôsobe výpočtu zohľadnením prechádzajúcej spotreby plynu v tomto prípade nie je správny.

17. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa

riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Zároveň je aj dôvodné (§ 432 ods. 2 C.s.p.), lebo žalobkyňa opodstatnene namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Preto dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 C.s.p.) s tým, že odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení viazaný (§ 455 C.s.p.) a v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.